

МОЛОДІ ЛЮДИ УСІХ РЕГІОНІВ ОДНАКОВО БАЧАТЬ ПЕРЕВАГИ ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄС

Результати загальнонаціонального опитування населення

ЗАПИТАННЯ

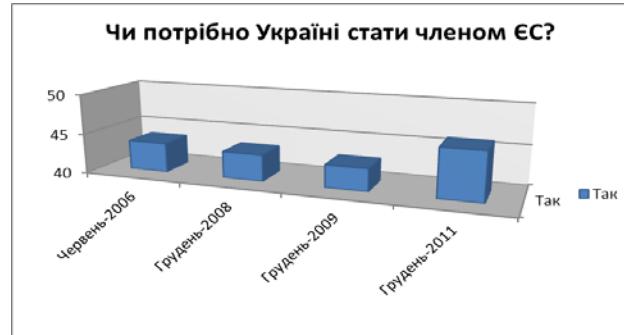
Ставлення населення України до членства в ЄС	2
Ставлення до членства України в ЄС у різних регіонах України (грудень-2011).....	2
Ставлення до членства України у ЄС у різних вікових групах.....	3
Якби Україна стала повноправним членом ЄС, які вона б отримала переваги?.....	4
Якими можуть бути негативні наслідки вступу України до ЄС?	5
Що найбільше заважає стати Україні членом Європейського Союзу?.....	6

Загальнонаціональні опитування населення України були проведені у червні 2006, грудні 2008, грудні 2009 та грудні 2011 рр. Фондом «Демократичні ініціативи» та фірмою Ukrainian Sociology Service. Щоразу було опитано близько 2 000 респондентів за вибіркою, що представляє доросле населення України (старші 18 років) за такими показниками як вік, стать, рівень освіти, регіон проживання та тип населеного пункту. Похибка вибірки не перевищує 2.2%.

Ставлення населення України до членства в ЄС

В Україні сформувалася досить стабільна громадська думка, де переважає позитивне ставлення до вступу України в Європейський Союз (табл. 1)

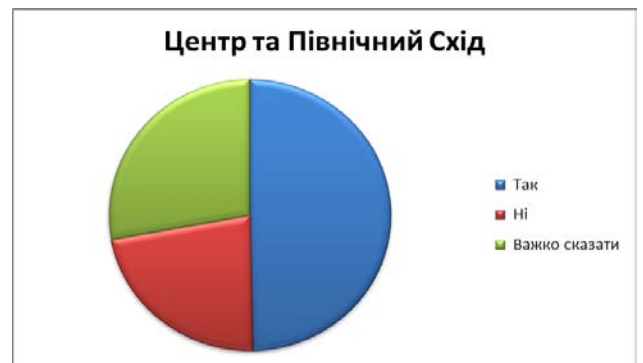
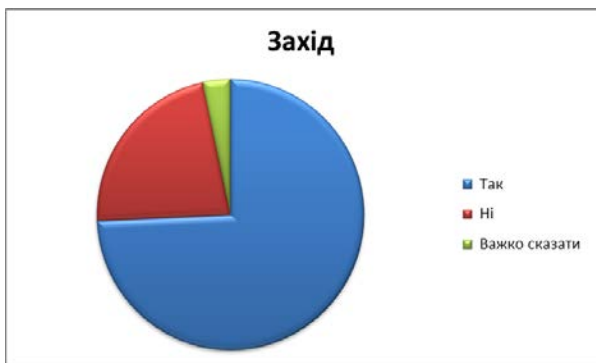
Таблиця 1

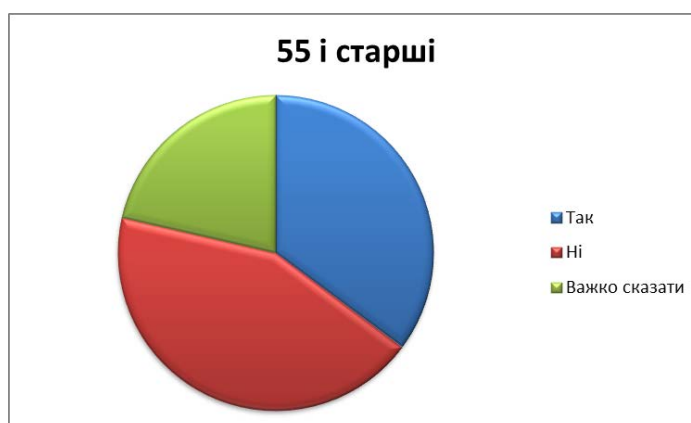
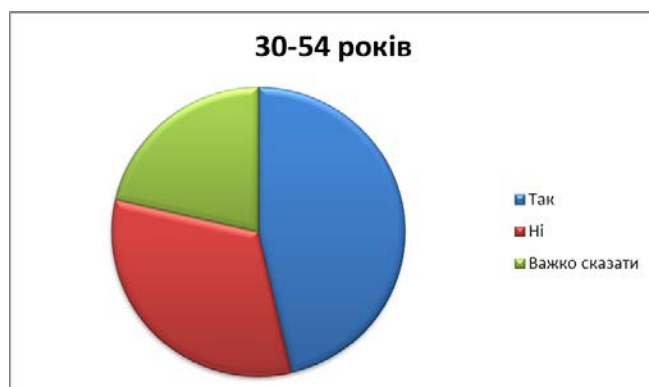
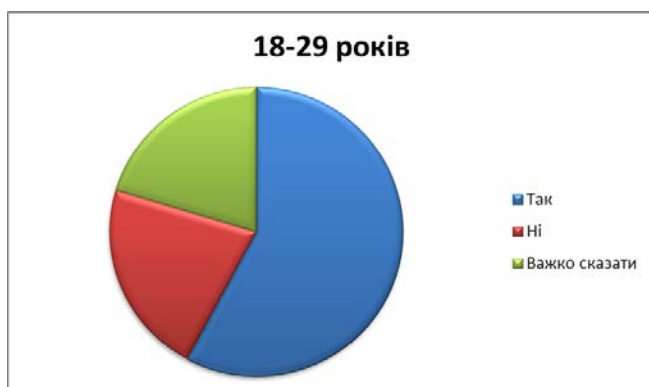
Водночас існують відмінності у ставленні до вступу України у ЄС залежно від віку та регіону (табл. 2)

Таблиця 2

Ставлення до членства України в ЄС у різних регіонах України (грудень-2011)

Ставлення до членства України у ЄС у різних вікових групах

Слід підкреслити, що молодь Донбасу й Криму, де загалом переважає негативне ставлення до членства у ЄС, не відрізняється від своїх ровесників з інших регіонів України: у віковій групі 18-29 років у цьому регіоні членство у ЄС підтримують 51%, не підтримують – 22%.

Крім того, ставлення до членства у ЄС істотно залежить і від рівня обізнаності. Загалом серед українського населення 61% знає, що Україна веде переговори про Угоду щодо Асоціації з Європейським Союзом, не знають про це - 39%. Тож серед обізнаних підтримують членство України в ЄС 52%, а у групі не обізнаних – лише 37%.

Громадська думка щодо переваг, які матиме Україна у разі повноправного членства у ЄС

Протягом кількох останніх років в українців склалися досить стабільні уявлення щодо переваг, які може мати Україна у разі її членства у ЄС (табл.3).

Насамперед ці переваги населення бачить у можливостях вільного пересування за кордон, а також облегшеного доступу молоді до навчання у європейських університетах. Доволі великими є сподівання, що членство в ЄС сприятиме підвищенню життєвого рівня людей, що, імовірно, є наслідком більш високого, порівняно з Україною, рівня життя у країнах, які стали членами ЄС.

Молодь, порівняно з іншими віковими групами, особливо – найстаршою, вбачає значно більше переваг від членства України в ЄС (табл. 4).

Таблиця 3

**Якби Україна стала повноправним членом ЄС,
які, на Вашу думку, вона б отримала переваги?**

(Кількість відповідей не обмежувалася)

Імовірні переваги членства України в ЄС	Грудень-2007	Грудень-2011
Вільне пересування людей за кордон	35.4	34.7
Підвищення життєвого рівня людей	33.0	28.0
Вільніший доступ молоді до навчання у європейських університетах	19.0	24.3
Поліпшення забезпечення товарами	8.8	16.1
Це сприятиме рухові країни до сучасної європейської цивілізації	17.7	16.1
Це сприятиме демократизації	13.0	13.7
Це сприятиме розвитку української економіки	15.0	13.3
Україна здобуде більший авторитет на міжнародній арені	11.0	11.2
Надання фінансової допомоги	8.8	9.7
Це посилить безпеку/обороздатність країни	6.7	7.5
Інше	0.6	0.6
Жодних переваг Україна не матиме	15.7	27.7
Важко відповісти	16.3	11.6

Таблиця 4

**Якби Україна стала повноправним членом ЄС,
які, на Вашу думку, вона б отримала переваги?** (Кількість відповідей не обмежувалася)

Імовірні переваги членства України в ЄС	18-29	30-54	55 і старші
Вільне пересування людей за кордон	46.1	35.2	24.3
Підвищення життєвого рівня людей	32.6	27.1	25.7
Вільніший доступ молоді до навчання у європейських університетах	31.8	24.1	18.3
Поліпшення забезпечення товарами	21.9	15.6	12.0
Це сприятиме рухові країни до сучасної європейської цивілізації	22.9	16.2	10.3
Це сприятиме демократизації	18.2	12.7	11.6
Це сприятиме розвитку української економіки	16.8	13.3	10.3
Україна здобуде більший авторитет на міжнародній арені	15.2	11.2	8.0
Надання фінансової допомоги	15.2	9.1	6.1
Це посилить безпеку/обороздатність країни	7.2	7.6	7.6
Інше	0.8	0.7	0.3
Жодних переваг Україна не матиме	19.5	27.2	35.3
Важко відповісти	9.6	11.0	14.3

Громадська думка щодо імовірних негативних наслідків вступу України до ЄС

Щодо уявлень про можливі негативні наслідки вступу України до ЄС громадська думка теж стабілізувалася – це еміграція українців за кордон та імміграція іноземців в Україну, імовірне погіршення стосунків з країнами СНД, розпродаж країни. Причому якщо острах напливу іноземців в Україну за кілька років зменшився, то побоювання щодо погіршення стосунків з країнами СНД, особливо – еміграції українців за кордон, навпаки, зросли (табл.5).

Такі зміни у громадській думці цілком зрозумілі, з огляду на позицію Росії, яка останнім часом докладає значних зусиль, аби перешкодити євроінтеграційним зусиллям України. Водночас негативні внутрішні процеси в Україні посилюють еміграційні настрої, особливо серед молоді.

Таблиця 5

Якими можуть бути негативні наслідки вступу України до ЄС?

(Кількість відповідей не обмежувалася)

	Грудень-2007	Грудень-2011
Еміграція українців за кордон	26.7	31.1
Погіршення стосунків з країнами СНД	19.8	22.5
Наплив іноземців, розпродаж країни	30.9	22.0
Безробіття	10.2	17.5
Зниження життєвого рівня	9.5	16.7
Поширення наркоманії, СНІДу тощо	17.1	14.0
Зростання соціальної розмежованості	10.8	12.3
Поширення західної масової культури	11.2	11.2
Зростання рівня злочинності	9.9	10.1
Втрата державного суверенітету	12.6	9.7
Інші	2.0	0.9
Жодних негативів не буде	13.2	16.3
Важко відповісти	17.5	16.0

В очікуваннях негативних наслідків від вступу України до ЄС думки населення України істотно відрізняються. Найбільше негативних очікувань, звісно, у тих регіонах, де ставлення до вступу України до ЄС є найгіршим – у Донбасі та Криму. Там очікують, що членство в ЄС спричинить до: зниження життєвого рівня, (так вважає 39% опитаних, водночас у Західному регіоні цього побоюються лише 7%), безробіття (30%), напливу іноземців і розпродажу країни (27%). Окрім того, регіон Донбасу та Криму – єдиний, де існує острах зростання соціального розмежування у зв'язку зі вступом до ЄС (30%). У Західному регіоні єдине істотне побоювання – що членство у ЄС спричинить еміграцію українців за кордон (32%), а 33% вважають, що взагалі жодних негативних наслідків для України членство в ЄС не матиме.

У молоді значно менше виражені побоювання можливого членства України в ЄС, за винятком, еміграційних, що пов'язане з еміграційними настроями молодих людей, виявлених у численних соціологічних дослідженнях.

Що найбільше заважає членству України в ЄС?

За декілька років відбулися істотні зміни в уявленнях українців про те, що найбільше заважає Україні у русі до членства в Європейському Союзі. Якщо у 2007 році такими причинами майже виключно вважалися економічні – недостатній економічний розвиток України та низький рівень життя населення, то зараз вагомість економічних чинників як перешкоди у громадській думці значно зменшилася, натомість зросло значення таких чинників, як проблеми з демократією та правами людини в Україні, а також активізувалися політичні чинники – позиція західних держав-членів ЄС та позиція керівників української держави (табл.6). Причому населення Західного регіону позицію українського керівництва розцінює як головну заваду у просуванні України до ЄС (40%).

Таблиця 6

Що найбільше заважає стати Україні членом Європейського Союзу?

(Кількість відповідей не обмежувалася)

Основні перешкоди до членства України в ЄС	Червень-2006	Грудень-2011
Недостатній економічний розвиток України	51.8	34.5
Низький рівень життя населення України	48.0	32.4
Проблеми з демократією, правами людини в Україні	17.6	22.6
Позиція західних держав-членів ЄС, які не хочуть приймати Україну до ЄС	12.9	18.7
Позиція керівників української держави, які насправді не прагнуть до ЄС	6.2	17.6
Тісні стосунки з Росією	11.0	10.8
Небажання громадян до вступу України в ЄС	13.4	8.9
Ніщо не заважає Україні вступити в ЄС, вона до цього вже готова	1.3	5.0
Україні й не потрібно ставати членом ЄС	17.2	14.5
Інше	–	0.9
Важко відповісти	11.0	11.2